

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobkyne : **Z. Š.**, bývajúca v T., zastúpená JUDr. P. T., advokátom v B., proti žalovaným : **1/ Úrad pre ochranu verejných činiteľov a diplomatických misií Ministerstva vnútra Slovenskej republiky**, Račianska 45, Bratislava, **2/ Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky**, Pribinova 2, Bratislava, za účasti vedľajšieho účastníka S., T., zastúpená A., o **mimoriadne zvýšenie náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia**, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 7 C 16/2002, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 29. mája 2009 sp.zn. 12 Co 191/2008

t a k t o :

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 29. mája 2009 sp.zn. 12 Co 191/2008 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava III rozsudkom z 24. októbra 2007 č.k. 7 C 16/2002-207 zaviazal žalovaného 2/ zaplatiť žalobkyňi istinu 1 536 000,-- Sk titulom mimoriadneho zvýšenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia ako aj náhradu trov konania vo výške 175 642,-- Sk k rukám JUDr. P. T., do troch dní od právoplatnosti rozsudku pod následkom exekúcie. Vo zvyšku návrh žalobkyne voči žalovanému 2/ zamietol. Konanie voči žalovanému 1/ zastavil. Nepriznal žalovanému 1/ náhradu trov konania. Prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že v priebehu konania žiadala žalobkyňa o vstup do konania ďalšieho účastníka na strane žalovaného a to Ministerstva vnútra SR so sídlom v Bratislave, Pribinova 2 a súčasne žiadala zmenu žalobného petitu. Súd uznesením z 30. apríla 2004 č.k. 7 C 16/2002-46 právoplatným 10.7.2004 pripustil vstup Ministerstva vnútra SR ako žalovaného 2/ do konania a uznesením zo dňa 28. júla 2004 pripustil zmenu žalobného petitu. V priebehu konania dňa 8. októbra 2007 vzala žalobkyňa návrh voči žalovanému 1/ späť, z dôvodu že nemá právnu subjektivitu, s uvedeným sa stotožnili aj

ostatné sporové strany a vzhľadom na uvedené, konanie voči žalovanému 1/ podľa § 96 ods. 1, 2 O.s.p. zastavil.

Na odvolanie vedľajšieho účastníka Krajský súd v Bratislave uznesením z 29. mája 2009 č.k. 12 Co 191/2008-242 zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a konanie zastavil. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania. Na rozdiel od súdu prvého stupňa odvolací súd mal za to, že v prejednávanej veci neboli splnené podmienky civilnoprávnej subjektivity, t.j. súd prvého stupňa konal vo veci so subjektom, ktorý nemal hmotnoprávnu subjektivitu vo význame mať práva a povinnosti podľa hmotného práva. Uvedený nedostatok (nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania) je neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania, ktorý vedie k zastaveniu konania. Do úvahy neprichádzal preto postup podľa § 92 ods. 1 O.s.p. z dôvodu, že v návrhu označený subjekt nemal právnu subjektivitu a z tohto dôvodu nebolo možné pripustiť vstup do konania subjektu s právnou subjektivitou (so spôsobilosťou byť účastníkom konania). Nesprávne súd prvého stupňa postupoval, keď do konania na strane žalovaného nemajúceho spôsobilosť byť účastníkom konania pripustil uznesením z 30. apríla 2004 č.k. 7 C 16/2002-46 vstup ďalšieho účastníka do konania (žalovaného 2/). Dospel teda k záveru, že konanie pred súdom prvého stupňa malo také vady, že pre nedostatok podmienok konania nemalo vôbec prebehnúť a preto napadnutý rozsudok zrušil a konanie pre nedostatok podmienok konania podľa § 104 ods. 1 O.s.p. zastavil.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa, ktorého prípustnosť odôvodnila ustanovením § 237 písm.f/ O.s.p. Namietala, že rozhodnutím odvolacieho súdu bolo porušené právo občana Slovenskej republiky na dvojinštančnosť ústavou zaručeného konania. Bola jej odopretá možnosť reagovať na nesprávne a protiprávne rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré ju dostalo do pozície štatistu a bezmocného občana Slovenskej republiky. Odvolací súd sa nemal zaoberať skutočnosťami, ktoré sú nad rámec odvolacieho konania v tejto veci a nikto ich nenamietal. Navrhla zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalovaný 2/ ako aj vedľajší účastník sa k dovolaniu žalobkyne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho

pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr to, či jeho opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré ním možno napadnúť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu. Pokiaľ bolo napadnuté rozhodnutie vydané v tejto procesnej forme, je dovolanie proti nemu prípustné, ak je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvého stupňa (§ 239 ods. 1 písm.a/ O.s.p.), alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnuemu dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm.c/] na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm.c/ (§ 239 ods. 1 písm.b/ O.s.p.), alebo ak je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd v ňom vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide po právnej stránke o rozhodnutie zásadného významu, alebo ak b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, alebo c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O.s.p.).

Dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nemá znaky vyššie uvedených uznesení. Dovolanie preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Dôvody prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu bez ohľadu na jeho formu, upravuje Občiansky súdny poriadok v ustanoveniach § 237 písm.a/ až g/. Ide o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným.

Z vyššie uvedených vád žalobkyňa výslovne namieta vadu podľa § 237 písm.f/ O.s.p., t.j., že postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Pod odňatím možnosti pred

súdom konať v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O takúto vadu v zmysle tohto ustanovenia ide tiež vtedy, ak išlo o postup nesprávny (uvažované z hľadiska zachovania postupu súdu určeného zákonom alebo ďalšími všeobecne záväznými predpismi) a ak sa postup súdu prejavil v priebehu konania a tiež pri rozhodovaní. Za takýto postup odnímajúci účastníkovi možnosť konať pred súdom a zakladajúci prípustnosť dovolania podľa uvedeného ustanovenia ide tiež vtedy, ak súd zastaví konanie podľa § 104 ods. 1 O.s.p., hoci podmienky pre tento postup nie sú dané.

Podľa ustanovenia § 92 ods. 1 O.s.p. (účinného do 15. októbra 2008) môže súd na návrh účastníkov pripustiť, aby do konania pristúpil ďalší účastník. Súhlas toho, kto má do konania pristúpiť, je však potrebný iba v prípade, že má do konania pristúpiť na strane žalobcu. Bez návrhu takéto pristúpenie ďalšej osoby nie je možné. Zákon síce nehovorí o tom, ktorý účastník takýto návrh môže urobiť, avšak z dispozičnej zásady ovládajúcej začatie sporového konania vyplýva, že pristúpenie ďalšieho účastníka na strane žalovaného môže navrhnúť len žalobca. V podstate tu ide o uplatnenie práva ďalším žalobcom, alebo proti ďalšiemu žalovanému už v prebiehajúcim konaní, k začatiu ktorého bol potrebný návrh. Takýto návrh na pristúpenie ďalšieho účastníka je v tomto zmysle tiež návrhom na začatie konania, ktorý môže podať iba žalobca. Žalovaný túto možnosť nemá. Návrhu, aby do konania pristúpil ďalší účastník na strane žalobcu, môže súd vyhovieť len vtedy, ak s týmto táto osoba vysloví súhlas, pretože nikto sa proti svojej vôli nemôže stať žalobcom. Súhlas toho, kto má vystupovať na strane žalovaného sa nevyžaduje, keďže žalovaný nemôže určovať rozsah účastenstva. Povinnosťou súdu je rozhodnúť o takomto návrhu na pristúpenie ďalšieho účastníka do konania.

V prejednávanej veci z obsahu spisu vyplýva, že v návrhu na začatie konania zo dňa 15.1.2002 bol za žalovaného označený Úrad pre ochranu verejných činiteľov a diplomatických misií Ministerstva vnútra SR, Račianska 45, Bratislava. Podaním zo dňa 13.11.2002, ktoré došlo na prvostupňový súd 15.11.2002, žalobkyňa navrhla pripustenie rozšírenia návrhu aj o žalovaného 2/, a to Ministerstvo vnútra SR, Pribinova 2, Bratislava. Okresný súd Bratislava III uznesením z 30. apríla 2004 pripustil do konania na strane žalovaného ako žalovaného 2/ Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2 (§ 92 ods. 1 O.s.p.). Predmetné rozhodnutie je právoplatné. Okresný

súd Bratislava III rozsudkom z 24. októbra 2007 č.k. 7 C 16/2002-207 okrem iného konanie voči žalovanému 1/ zastavil, keďže žalobkyňa dňa 8.10.2007 vzala žalobu voči žalovanému 1/ späť z dôvodu, že nemá právnu subjektivitu, s uvedeným sa stotožnili aj ostatné sporové strany. Z uvedeného je zrejmé, že pokiaľ odvolací súd uznesením zo dňa 29. mája 2009 č.k. 12 Co 191/2008-242 zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a konanie zastavil pre nedostatok podmienok konania podľa § 104 ods. 1 O.s.p. z dôvodu, že súd prvého stupňa konal so subjektom, ktorý nemal hmotnoprávnu subjektivitu a do úvahy neprichádzal postup podľa § 92 ods. 1, 2 O.s.p., nepostupoval správne v súlade so zákonom, jeho postupom došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p.

Pretože odvolací súd otázku pristúpenia ďalšieho účastníka do konania na strane žalovaného v zmysle § 92 ods. 1 O.s.p. a v jeho návaznosti aj civilnoprávnu subjektivitu neposúdil správne, odňal žalobkyni svojím rozhodnutím, ktorým zrušil rozsudok prvostupňového súdu a konanie zastavil, možnosť konať pred súdom. Konanie pred ním je tak postihnuté vadou podľa § 237 písm.f/ O.s.p. Dovolací súd z tohto dôvodu dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. novembra 2010

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová